

ХАРЬКОВЪ.

ПРИБАВЛЕНИЯ КЪ ХАРЬКОВСКИМЪ ГУБЕРНСКИМЪ ВѢДОМОСТЯМЪ.

(Выходятъ по Понедѣльникамъ, Средамъ и Пятницамъ).

(ГОДЪ ЧЕТВЕРТЫЙ).

Подписанная цѣна на Прибавления:
Безъ доставки и Съ доставкою
пересылки. и пересылкою.
За годъ 2 р. 2р. 50 к. с.
—полгода 1р. 25 к. 1р. 60 к. с.
На Губернскія Вѣдомости:
Безъ переплета . . . 3 р. сер.
Въ переплѣтѣ . . . 3 р. 85 к.
За доставку на домъ или пе-
ресылку по почтѣ въ годъ 50 к.

№ 38.

СРЕДА.

3-е Сентября.

1862.

Подписаніе на оба изданія
платить за пересылку или до-
ставку только 50 коп. сереб.

Подписка принимается въ Кон-
торѣ Редакціи, въ нижнемъ эта-
жѣ дома Губернскихъ Присут-
ственныхъ мѣстъ.

Частныя объявленія принима-
ются за букву и цифру по $\frac{1}{2}$,
коп. сер. за каждый разъ.

Статьи для напечатанія и вообще всячаго рода извѣстія просятъ присыпать на имя Редактора.

СОДЕРЖАНИЕ: Правдиве слово до селянъ та хуторянъ.—Отвѣты Редакціи.—Частныя объявленія.—

ПРАВДИВЕ СЛОВО ДО СЕЛЯНЪ ТА ХУТОРЯНЪ.

Люде добрі!

Усюди теперъ поміжъ вами ходить така поголо-
ска, що буцімъ те Положеніе, що вамъ объявлене
и по тому Положенію почались теперъ и Устави
Грамоти писатись—що те бъ то Положеніе матиме
силу тільки на два годи. Балакають люди, що й
сами у тімъ ділі нічого не тямлять, ніби то черезъ
два годи вийде якесь-то чиста воля и буцімъ би
то вамъ, що були прежде панські, а теперъ вре-
менно-обязані, відступила буле уся та панська
земля, котрою ви орудували—та ще ніби бъ то
дадуть вамъ тую землю, такъ-таки безъ усякої
плати и праці—даромъ. Послухайте же, люде добрі,
правдивої и честної ради відъ тихъ людей, що діло
розуміють и бажають вамъ добра:

Усé те що росказують про яку-сь ще іншу
волю—єсть воно чиста брехня; росказують вамъ

таке-зъ луру, ті що й сами не розуміють гараздъ
того, що написано у Положеніяхъ, або жъ такі
недобрі люди, що мають на мислі засмутити
народъ, та підвести васъ на біду. Коли-жъ ви не
хочете на жити собі біди и бажаєте, щобъ таа воля
що вамъ дана, зъ ласки царської и панської,
щобъ тая воля, кажу, пішла на добро вамъ и ва-
шимъ дітямъ—то не слухайте тихъ брехень, а
пам'ятайте твердо тільки те, що у сїй книжці да-
лій написано:

1.) *Ніякого нового Положення більшъ не буде*, для того, що у тихъ Положеніяхъ, що вамъ
объявлені, вже вписано и напечатано *усе що вамъ дано по закону*: усі ваши права и усі ро-
спорядки и правила, якъ про васъ самихъ, такъ и про землю и сї Положенія повинні мати силу *не два годи*, а й на далій—на дальші *годи*.

2.) *Ніякої другої волі більшъ не буде*, опріч тієї, що вже дана вамъ по Положению.

3.) По Положению уся земля, скільки за якимъ
папомъ числилось—*уся вона и теперъ и на да-*

лій зостаєця панськимъ добромъ. Ті жъ участки, котрі підуть у вашъ наділъ, не будуть вамъ дані даромъ, ніавіщо, (того не буде ніколи), а повинні ви будете за те, що тими наділами орудуватимете, відробляти панамъ одбудки роботою, або виплачувати грошима, якъ написано у Положени.

Зрозумійт, люде добрі, що воля одно діло, а земля друге. Волю й давъ вамъ Царь, по милости своїй. Воля значить те, що ви маєте, тепер вже, усі ті права, які мають і другі *вольнi селяни*; маєте для своеї громадської потрёби виборихъ, котрихъ ви сами для себе вибрали—ті виборні и дбатимуть про ваше громадське добро и пани до того мішатися не мають ні якого права. Чого-жъ краще? Коли ви, теперъ, ще не гараздъ розумієте, яке то есть велике и для вашого добра придумане право, то зрозумієте, якъ зъ нимъ поживете. Що жъ до земли, то вона, якъ була, такъ и зостанеться панськимъ добромъ, бо нігдѣ и ніколи того не бувало, щобъ законъ однявъ у одного ёго добро, та віддавъ другому нізашо: се вже бувъ би не законъ а беззаконна неправда. Але жъ такъ якъ и вамъ безъ земли пробувати не можна, и ви споконвіку орудували панською землею и за те одбували на панівъ усіяку роботу, або, якъ де-инде бувало, платили за неї оброкъ, то й теперъ законъ оставляє и потверждає той віковичний порядокъ потрібный для того щобъ було усімъ добре. Щобъ же не було ніякої кривди и, щобъ для васъ самихъ було легше, для того панщина або оброкъ не назначатимутся такъ, якъ схочать пани, а—якъ панщина, такъ и оброкъ—назначені у Положенні, по закону, помірно зъ тимъ, скільки одійде у наділъ для васъ землі. Опірчъ того дается панщанамъ таке прazo, що після двохъ гдівъ, можуть вони, коли забажають перейти зъ панщини на оброкъ. Та ще коли панъ схоче продати своємъ временнообязанимъ іхній наділъ, то казна позичає гроші на викупъ тієї землі (наділа). Такимъ-то побитомъ законъ робить правду на обидві руки—и панамъ и хрестянамъ—а для васъ, люде добрі, ще дає шімогу, щобъ вамъ не сутужно було тоді, якъ схочете викупити свій наділъ. Подякуйте жъ Богові и Цареві! Теперъ тільки відъ васъ самихъ залежить, щобъ покористуватися тимъ добромъ, що дає вамъ новий законъ; будете роботяці и берегтимете те,

що загорюєте своєю працею то її станете заміжнішими и щастлившими. Хто буде честно одбувати одбудки за панську землю, той нічого не втерє и безъ жадної кривди буде користуватися зъ свого наділу и все, що вінъ собі придбає стане ёго добромъ, котрѣ вінъ передасть своїмъ дітямъ. Хто жъ не задовольнитця ні вольними правами, що ёму даються теперъ, ні тимъ, що одбудки постановлено помірно и справедливо, ні своїмъ наділомъ, ні підмогою, що обіщає казна дати на викупъ землі,—хто думає, що воля у тімъ стоїть, щобъ нічого не робити, не платити, а безъ усякої плати завладати чужимъ добромъ, якъ то панською землею, той, значить, шукає не *волi a безладдя* и есть такий чоловікъ, передъ закономъ, ледащо и злодій чужого добра. Такого чоловіка, люде добрі, вважайте за бунтовника противъ Царського закону и вінъ не заслуговує бути вольнимъ селяниномъ, бо воля и буває тільки тамъ де ні зъ якого боку нема непорядку и здирства, а де усі живуть по закону и по святій правді. Того-жъ хто піде противъ Положения законъ покарє якъ бунтовника.

Усе, що сказано тутъ про волю и землю, хто схоче, коли самъ уміє читати, може знайти у Царськімъ Манифесті и у Положенняхъ розосланіхъ по усіхъ волостяхъ, або нехай прочитає вамъ та-мущий чоловікъ. Тільки жъ не діймайт віри тимъ, що за сороківку, або за кварту горілки казатимуть вамъ не те, що написано у Положенняхъ, а городитимуть яку небудь неспільнницю, аби васъ піддурювати. А найбільш здзвайтесь на вашего Мирowego Посередника, бо вінъ на те й поставлений, щобъ відъ васъ правди не затайти и ваше право оберегати. Нічого жъ *ожидати ані слушного чачу*, ані *ждати жданого*, бо те що вамъ дано, по милости Царській—того відъ васъ ніхто ні заховати або утіти, ні віднати не зможе.

Самъ Царь, проїзджаючи літомъ 1861 году до Криму, мавъ ласку самолічно те жъ саме потвердити тимъ волостнимъ старшинамъ, котрі були передъ Его Величествомъ допущені. Словя Его Величества до волостнихъ старшинъ були такі: «*ніякої іншої волi не буде, опірчъ тієї*, що вже дана хрестянамъ; хрестяне повинні за панську землю одбувати на панівъ усі одбудки, які постановлені у Положенні».

Треба жъ теперъ, люде добрі, щобъ ви гараздъ зрозумілі нащо то назначені у Положениі два го́ди. Не для нової волі, якъ, може, де-яки зъ васъ ще й досі думають, а отъ для чого:

Нові порядки, по правиламъ, які постановлено у Положениі, про наділи и одбудки, не можна завести зразу, а треба чимало часу на те, щобъ усé було зроблене по закону и безъ жадної кривди для обохъ сторонъ. Отъ же для того щобъ завести нові порядки и дано два годи, а не для чого іншого. Первій годъ даний на те, щобъ усі пани мали часъ розмислити и понаписувати *Уставні Грамоти*, а у тій Уставній Грамоті повинень ко-жень панъ написати: скільки хлібородної землі ви-діляєтца для ёго временнообязаніхъ християнъ, які інші вигоди (коли де є) даютца імъ відъ пана и які вони за те повинні справляти одбудки на пана. Якъ почнуть пани подавати Уставні Грамоти, то Мирові Посередники (*по черзі*—чия грамота першъ подана) повинні іхъ провірити та потімъ по нихъ, не гаючись, завідоти нові порядки у маєтности кожного пана, такъ, що підъ кінець другого году, себъ-то ікъ 19-му Февралю 1863 года, Уставні Грамоти будуть увёдені усюди, по тихъ панськихъ селахъ и слободахъ де живуть временнообязані. Зъ того часу, *назавжди*, настане новий порядокъ по правиламъ, що написані у Положениі. А поки Уставна Грамота, у якій слободі ще не увёдена, доти временнообязані мають жити на прежніхъ осéляхъ и які до того часу мали у свого пана вигоди ті-жъ до строку и зостаються за ними и повинні вони на пана одбувати *презспі* одбудки, які були заведені до Манифесту, опрічъ тихъ перемінъ, котрі у Положенняхъ показані, щобъ облегчити християнъ. Теперъ ви, люде добрі, сами зрозуміете, що новий порядокъ, якъ до землі, такъ и до роботы, настане у одного пана по пéреду, а у другого трохи на-внісля—якъ прийдетца увести Уставну Грамоту, бо у одинъ день того зробити усюди ніхто, ніякимъ побитомъ, не зможе. Але-жъ підъ кінець другого году Мирові Посередники повинні завести усюди-вже новий порядокъ и піде той порядокъ назавжди. Отъ-же хто розумний и несхоче самъ собі накликати біди той не дійматиме віри ніякимъ брехнямъ и не ждатиме того, чого ніколи не буде, щобъ то черезъ два годи вийшли які-сь нові правила, а

зрозуміє, на супротівъ того, що вигáдують недобрі або нетамущі люде, що черезъ два го́ди, себъ-то ікъ весні 1863 года, підуть у діло усюди, *тільки ти правила котрі вже объявлені* черезъ *Манифестъ и Положение*.

Треба жъ вамъ ще добре зрозуміти, чимъ різни-тимутця перві два годи відъ того, що настане наvnіsля:

1.) Коли хрестяне мають які-небудь вигоди єще зъ паномъ (ліси, толоки, вóду и інше), або че-резполосно зъ пановою землею, то за перві два годи, можна, усé що налижатиме хрестянамъ, при-межувати до одного міста—алетъ не інакъ, якъ и панъ и хрестяне полюбовно поєднаютца; якъ-же не поєднаютца панъ и хрестяне сами поміжъ сбé, а два годи пройдуть, тоді вже панъ матиме право, не питаючись, чи согласні хрестяне, чи ні, потре-бувати, щобъ іхъ наділь бувъ відмежований особно відъ панської часті, а, коли буде треба, то має панъ право, тоді вже, потребувати, щобъ хрестянські осéлі (хати, городи, грунти й левади при ха-тахъ) замінятися її перенести на інше місце, бо то безпремінно треба, щобъ хрестянські оселі були примежовані до свого наділу. Опірчъ того у Поло-женні показано ті случаї коли панъ, и не дожида-ючись поки пройдуть два годи, має право перене-сти хати на друге місце. Сами ви, люде добрі, роз-умієте, що при новихъ порядкахъ, не можна вже користуватися єще зъ паномъ (толоками, або лі-сами) а че-резполосця не може застуватися надáлі. Почкинця черезъ те свáрки и жáлоби, що її кінця не буде и не можна було-бъ ані панові, ані хрестянамъ завести хазайство до діла. Розмежувати хрестянь зъ панами діло не легке; навалити їго на самихъ Мировихъ Посередниківъ та землемірівъ не приходиться, бо на перві два годи у Мировихъ Посередниківъ и безъ того буде багато діла. Для того то й положено тільки че-резъ два годи и, вже тоді, не питаючи, чи согласні хрестяне, роспочати розмежівку такъ, якъ постановлено у Положениі. Коли жъ хрестяне хотять безъ жадного примусу розмежуватися зъ паномъ—то се діло просте: не треба дожидати поки пройдуть два годи, а завгода поєднатися зъ паномъ та и розмежуватися *полю-бово*.

2.) Поки перві два годи не пройшли, то ті зъ

хрестанъ, котрі у панівъ робили панщину можуть перейти на оброкъ тільки тоді, коли панъ на те позволяє; якъ же пройдуть два годи тоді вже вони мають право перейти, по своїй волі, на оброкъ, не питуючи чи позволяє панъ, чи ні. А се постановлено зъ такої причини: що поки хрестянинъ робить панщину, доти вінъ, хочъ и есть по закону вольний чоловікъ, а все таки панъ має піб надъ пимъ власть и чоловікъ не може порядкувати своєю роботою и своїмъ часомъ такъ, якъ би самъ схочтівъ. Для того-то й треба дати вольному чоловікові спроможность, якъ найшвидче перейти зъ підневольної роботи на *чистий оброкъ*. Якъ же подивитись зъ другого боку то, щобъ зробити по правді, треба и панамъ дати часъ такъ уладогодити свое хозяйство, щобъ и імъ було не сутужно, одкінувши панщину, почать хазяїнувати найомомъ на чисті гропші, або такъ, якъ по добрій волі зъ кимъ зійдутьца. Якъ би жъ повернути съ давніго порядку, зразу усіхъ на оброкъ, то усюди по хозяйствахъ ставася великий непорядокъ у полівій роботі, та іще, якъ би таке лучилось підъ саму гарячу добу то й у цілому краю обявилася би недостача хліба, не па добро усёму народові. Та й те сказати, що поки нема Уставної Грамоти, то не звісно, який одійде для хрестянинъ наділь, а для того не розміркуешь скільки й оброку прийдети платити за той наділь. А строку на те поки усюди уведутся Уставні Грамоти дано, якъ вже сказано, два годи. Для того то й постановлено, щобъ до 19 февраля 1863 года, можна було переходити на оброкъ тільки тоді, коли самъ панъ позволяє, а після того строку можна усімъ хрестянамъ переходити на оброкъ по своїй волі, не питуючи пана.

Треба й те сказати, щобъ ви пам'ятали, що черезъ девять годівъ відъ того дня, якъ прочитали Манифестъ и обявлено Положение—себъ-то зъ 19 февраля 1870 году—вільно буде кожному хрестянину, коли самъ схоче, не брати зовсімъ землі у пана, себъ-то зріктисѧ свого наділу и за те, зъ того часу, не робити піякихъ одбудківъ на пана. Алежъ першъ, ніжъ хрестянинъ відступити самъ відъ свого наділу, повиненъ вінъ приписатись до другого сословія, або до другої сільської громади, або на свій коштъ купити собі участокъ землі, мірою не меншъ того, скільки постановлено по По-

ложению, и се для того, щобъ чоловікъ не зостався ні при чимъ, не ставъ би нетягою, а мавъ би своє званіе.

Теперъ, для вашої користі и добра, послухайте доброго совіту, щиро і правдивої ради, якъ тутъ далі написано. Прочитайте и добре зрозумійте! Першъ усёго повинні ви честно и не лінуючись одбувати роботу по Положению за панську землю, що вамъ даетя у наділь, бо якъ того не робите, то тільки наживете сами собі богато лиха. Якъ доведете діло до того, що прийдети силою васъ примушувати до роботи, та прииде земська поліція, почнутца розборы та судъ—бо законъ повиненъ карати неслухнянихъ—тоді вийде гірше для васъ. Чи не краще жъ честно одбувати те, що законъ звелівъ? Якъ законъ царський, такъ саме й Божій законъ забороняє кожному посягати на чуже добро, а хібажъ ті одбудки не есть панське добро, коли пани одстуپають вамъ частину своєї властної землі? Не буде Божої милости тому, хто почне свое вольне життя тимъ, що посягатиме на чуже добро—хочъ би й панське—та ще тоді, коли настала для васъ, по милости Божій, нова, краща доля.

Друга наша рада вамъ така:—скільки вашої снаги стане міркуйте и силкуйтесь, щобъ не дожидаючись поки почнуть, по Положению, розмірти и росписувати землю и роботу, старайтесь, кажу, усé те покончти завгоди, полюбовно зъ панами. Пам'ятайте добре, що правила про наділь, оселі и одбудки написано у Положенні тільки на той случай, коли пани и хрестяне, сами поміжъ сеbe, у добрій злагоді не поеднаютца; для того то у Положенні не одинъ разъ (а у кожної статті) написано, щобъ хрестяне сами силкувались покончити діло полюбовно зъ панами. Тамъ які хочъ пиши правила, а ні чимъ такъ швидко не доведешъ діла до доброго кінця, якъ згодаю—полюбовно, бо ніхто краще васъ самихъ не знає своєї землі и своеї вигоди. Коли діло уладогодилося полюбовно, тоді Уставна Грамота пишети *по общому согласию* и підписують її укупі и панъ и хрестяне разомъ; коли жъ полюбовної згоди немає, то панъ самъ відъ себе подає Уставну Грамоту, безъ підпису хрестянъ и вже тоді усе зробити такъ, якъ постановлено у Положенні. Отъ же слухайте: теперъ пани раднійши,

чимъ скорійшъ, покончти діло, а для того, вони де-що и свое одстуپлять на вашу користь, тай для васъ вигоднішъ зразу мати свій наділь, а ніжъ, якъ будуть тебе турбувати кілька годівъ. Чи такъ, чи сякъ, а все таки колись розмежують васъ зъ панами не питаючись вашого согласія, якъ треба по закону, та тільки жъ се протягнетца на довго и ти не знатимишъ де вже твій вічний шматокъ; заведесся хазайствомъ, посадишъ що небудь, а далі, дивись, и прийдетца того відступитись. Тимъ-то, люде добрі, ми вамъ рâemo зйтись зъ панами полюбовно завгода, бо теперъ и пани охітнішъ вамъ що небудь и залишише одстуپлять, а вже тоді візьмете тільки те що слідуватиме по Положенню. Може ви, люде добрі, думаете, що васъ хочуть підвести и дають вамъ меншъ противъ Положення. Викиньте тёе зъ голови; того зробити ніхто не посміє. Якъ есть міжъ васъ тамущий чоловікъ—нехай вамъ самъ прочитає Положення, а коли ви не зрозумієте—читайте Мирового Посередника. Мировий Посередникъ відъ Положення ані трішечки зхибити не може и повиненъ дивитись, щобъ вамъ було дано не меншъ, а усе, що вамъ слідує по закону, та, щобъ не накинули на васъ які небудь незаконні олбудки. Отъ же й нетреба лякатись того, щобъ хто небудь схотівъ, або змігъ васъ підвести. Мировий Посередникъ повиненъ вамъ прочитати Уставну Грамоту и синтати васъ; чи уе є такъ написано, якъ ви згодились зъ своїмъ паномъ? и коли ви скажете, що *такъ!* тоді тільки вінъ укрішить тую грамоту. Коли жъ ви, люде добрі, і на що не згожаєтесь, якъ вамъ даетца усе по закону (а часомъ и більшъ того), то скажемо вамъ саму щириу правду: нічого тимъ не виграете, а тільки прийдетца вамъ самимъ про себе сказати: бувъ часъ, та пе вміли шануватись.

Третя наша рада—для панщинъ, себъ—то для тихъ котрі зъ давніхъ—давенъ робили у панівъ панщину, якъ то у нашій губернії лебонъ чи не усюди було. Рâemo імъ, якъ найскорійшъ перейти на оброкъ—коли панъ позволяє заразъ, то не дожидаючи поки пройдутъ два года, а коли панъ не відшускає на оброкъ до строку, то, якъ мине той строкъ на весні 1863 году. Зъ тимъ гаятись не треба. Що оброкъ для васъ далеко вигодніший

відъ панщини, про те нічого вамъ казати—ви сами краще насъ знаєте. Подивітесь, якъ живутъ оброочники, а якъ панщане. Чоловікъ, который платить панові оброкъ за землю самъ порядкує и свою работою и своїмъ часомъ. Ще й за кріпацтва оброочники були заміжніші ніжъ панщане. Хочай станешъ вольнимъ, а якъ треба відробляти панщину тай ідти туди, куди загадають, то якъ ёго порядкувати у своїмъ хазайстві? Тай якъ приїднитись до тієї панщини? чи добре робишъ, чи погано? тильки зъ того виходить лайка, та жалоби до поліції, а вже то найгірше діло, коли діє до поліції. Попадеть лedaщо, несправний, або хто занедужавъ, а відробляти мусить усі громада. А оброкъ лене діло—заплативъ и сварки ніякої. Пани—жъ безъ вашої роботи обйтись не зможуть. Ви той оброкъ на панській—же землі и заробіте—та ѹ зъ приплатою съ панської кишени—а робитимете не для того, що загадують робити, а по вольній ціні, по якій згодите зъ паномъ. А не дae свій панъ поціни—иди до другого у сусідстві, свое візьмешъ. Не скоче идти на оброкъ тільки той хто лedaщо, або чоловікъ не честний, що думас про себе такъ: панщину робитиму, якъ мокре горить, а оброкъ треба заплатити до кошійки. Отъ же нехай такъ не думає, бо законъ не позволяє, щобъ и панське пропадало: зженуть силою усю слободу на роботу; чого не відроблять—прилічуть до недоімки тай зберуть зъ цілої громади. Та вже жъ и громада, лебонъ, чи подарує такому, що за ёго приходитца усімъ лixa дознати? бо, якъ силою зганятимуть, то се гіршъ кріпацтва. Се говоритьца не для усіхъ васъ, люде добрі, бо звісно, що хороши хазяини, люде честні и благочестиві того не робитимуть, а говоритьца се тільки для такого лedaща, що робить соромъ усій честній громаді, щобъ зновъ, що якъ не крути, а все таки прийдетца робити, що звелівъ законъ, а лінуючись не наживешъ добра, а хиба лихо!

На остатокъ рâemo вамъ дуже,—викупати свої наділи, де пани на те згожаються, щобъ ти участки стали вашимъ спрâжнімъ добромъ. А такъ, якъ християнамъ не по силі заплатити панові усі ті гроші що слідує за наділь, то якъ розбити ті гроші, за що оцінена земля по Положенню, *на пятеро*

(пять долей), то казна, визичить чотири часті, такъ, що християнамъ прийдется доплачувати своїмъ коштомъ панові, тільки або одну п'яту долю коли панъ тієї пятої часті не подарує, бо, може ви й сами чули, що пани дарують ту п'яту часті зъ своеї ласки. Ото жъ тоді вамъ у казну прийдеться платити п'ятою частиною меншъ протівъ панського оброку. Алежъ ся позичка даватиметца відъ казни тільки тимъ християнамъ, що перейшли зъ панщини на оброкъ; ото жъ, для того и треба силкуватись перейти зъ панщини на оброкъ, якъ найскорійшъ, щобъ мати право на казенну позичку. Коли панъ згодився продати наділъ, а християне викупити, то, зъ того часу, якъ начальство ствердить *викупний договір*, християне вже не повинні платити оброкъ панові, а мають, що году, доплачувати у казначействі по шести копіекъ зъ кожного рубля, що визичила казна, и такъ мають платити сорокъ девять годівъ. Коли жъ хто зберетця съ грошима, то може вінъ, якъ забажає, и скорійшъ росплатитись зъ казною, платочи, що разъ, не по шести копіекъ зъ рубля, а й по більшъ того. Нічого, люде добрі, кращого для васть не можна й видумати, якъ, коли ви викупивши свої наділи, ослобонитеся відъ панськихъ одбудківъ за землю и станете господарями своеї властної землі. Для того-то силкуйтесь, яко мота, працючи, та ховаючи до скрині ті гроші, що заробите—зібрати стільки, щобъ стало чимъ доплатити панові за землю. А маєчи сами ви зрозуміете, що треба вамъ, не гаючись, розмежуватись зъ панами, бо безъ гого пани ні здошо не здошуть продати, навіки, такі землі, що розкидані, клаптами та смужками, по міжъ панською землею, тай вамъ самимъ чи вигодно буде владіти? Ні! де вже діло йде на те, щобъ добути собі добро на віки—вічні, тамъ перва справа: щобъ твоя земля стояла особинъ, відмежованімъ шматкомъ—не буде тоді для васть ніякої причини до сварки, або кривди, щобъ позиватись та тратитись, а могтимете ви тихо та честно: *на свою землю*.

ОТЪ РЕДАКЦИИ.

Назначеная для настоящаго № статья г. Н. Асотоваго, какъ необходимое дополненіе къ помѣщенной статьѣ, не могла и не можетъ быть помѣщена, при всемъ ея интересѣ, *по независящимъ отъ насъ причинамъ*.

ЧАСТИНЫ ФОЛЬВІЛЕНІЯ.

1) Двѣ дѣвицы, изъ коихъ одна желаетъ имѣтъ мѣсто губернантки знающа русскій, французскій и нѣмецкій языки и музыку, а другая желаетъ преподавать уроки только музыки; спросить на Московской улицѣ, въ домѣ старой гимназіи, въ магазинѣ Гинценгера. (196)—1.

2) Богодуховскою упѣза, въ заштатномъ городѣ Краснокутскѣ по случаю отъльза продаются: 14 стоякъ съна степного и 5 стоякъ лучнаго. Разстояніемъ отъ Харькова 70 верстъ; спросить въ Краснокутскѣ Ивана Григорьевича Ковалевскаго (188).

3) Отдается бель-этажъ съ мебелью въ наемъ; на Московской улицѣ, въ домѣ Витковскаго, о цѣнѣ узнать въ магазинѣ Бонфоа. (90)—1.

4) Отдается въ наемъ бель-этажъ о 8 комнатахъ съ отопленіемъ, мебелью, кухнею, конюшнею, ледникомъ, погребомъ въ д. Александровой—за пріютомъ на Подгорной улицѣ, и

тамъ-же мезонинъ въ 5 комнатъ при тѣхъ-же удобствахъ. (166)—

5) Графско-сельская вотчинная контора импнія графа Александра Ивановича Гендрикова въ харьковской губерніи въ волчанскоѣ упѣдль, по приказанию его сіятельства, симъ объявляетъ, что крестьянинъ графскаго села Петръ Созоновъ Байдыкъ, по мастерству печникъ, превосходнымъ знаніемъ своею дѣла, производившій не однократно печные работы, всегда исполнялъ опытъ отлично, устраивалъ не только простыя но даже паровыя и духовыя печи,—по самымъ изящнымъ рисункамъ. Словомъ, Петръ Созоновъ Байдыкъ съ его учениками рекомендуется по справедливости всмъ, имѣющимъ къ нему надобность въ устройствѣ всякої рода печей, какъ-то въ домахъ, фабрикахъ и огневыхъ заводахъ. (520)—2.

6) Продаются по дешевымъ цѣнамъ разныя оранжерейныя и тепличныя растенія и лучшія цветочныя семена; также тамъ дѣлаются дальния и другія букеты и висячія лампы для комнатъ. Адресоваться на Основу, къ главному садовнику Карлу Ивановичу Приферту. (200)—2.

7) Продаются: подержанная двухместная карета, дрожки съ верхомъ на лежачихъ рессорахъ, и упряжь. На Пескахъ, въ д. Н. Добачевской; спросить кучера Петра. (125)—2.

8) На Сумской улицѣ, въ д. г-жи Антоновой, отдается квартира бель-этажъ съ антресолемъ и со всмъ службами. (96)—2.

9) Потеряны дамскіе золотые часы съ цѣпочкою изъ волосъ, на дорожь отъ кондитерской Акола,—на Моск. улицѣ, возль дѣтскаю приюта. Доставившему ихъ въ кондитерскую Акола, выдана будетъ приличная нарада. (172)—2.

БИЛЕТЫ

ПЯТАГО ОТДѢЛА

ВЫСОЧАЙШЕ РАЗРѢШЕННОЙ [ПОСЛѢДНЕЙ]

ЛОСТЕРИИ,

импнія Оришевъ, и значительныхъ денежныхъ суммъ, получены и продаются:

ВЪ МАГАЗИНЪ УКІШЕ.

Въ 1 классъ	1100	выигрышей,	главные выигрыши,	5,000 р. с.
въ 2 —	1100	.	.	6,000 —
въ 3 —	2800	.	.	250,650 —
— » —	.	.	.	20,000 —
— » —	.	.	.	15,000 —
— » —	.	.	.	6,000 —

РОЗЫГРЫШИ:

1-го класса послѣдуетъ 6 и 7 сентября.

2-го — — — 17 и 18 октября.

3-го — — — 17-го декабря.

Цѣны: за полный билет 32 р., за полбилиета 16 р., за четверть билета 8 р. 50 за всмъ класса.

БОЛЬШИЕ ВЫИГРЫШИ 4-ГО ОТДѢЛА ПАЛИ:

2-го класса 15,000 р. на № 20191, въ Харьковъ.

3-го класса 10,000 р. на № 17576, въ Харьковъ.

3-го класса 425,700 р. на № 11487, въ Москву.

Желающіе участвовать на всмъ класса, благоволять отнести въ магазинъ УКІШЕ,— на Николаевской площади, въ домъ Ковалева.

Тамъ-же выплачиваются выигрыши IV-го отпала. (600)—2.

11) Харьковской губерніи змієвскаго уезда въ сель Гіевкъ на р. Доніць, отдается крупчатая мельница о 7 постазахъ, въ арендное содержание, на разстояніи 50 верстъ отъ Харькова, помѣщика баронъ Раденъ; о цѣнѣ и условіи можно узнать отъ самаго владѣльца въ д. Гіевкъ. (203)—3.

12) Продается 20 десятинъ льса на срубѣ, 600 четв. ржи, 200 четв. пшеницы, 60 ч. проса, 50 ч. гречихи и 50 десят. отличной земли—въ 7 верст. отъ Зміева, въ дер. Безпаловкъ.

Продается на Ивановкѣ, близъ Харькова, на р. Лопани, совершенно устроенная дача съ прудами и съ удобнымъ льстомъ для мельницы. О томъ и другомъ спросить въ домѣ подполковницы Меттеркарпинъ,—на Ярославской улицѣ. (302)—3.

13) На Сумской, въ домѣ Ермоленко въ низу во флигеле отдается столъ—за умѣренную цѣну, по-мѣсячно. (75)—3

14) Продается дворовое льсто съ постройками: два дома, сарай подъ павильономъ, амбаръ, все деревянное, находящееся за Нетечю, въ Воскресенскомъ приходѣ, близъ дома дьякона Должанска. Спросить владѣльцевъ Максима или Анну Гуевскихъ. (190)—3.

15) Получены изъ Москвы экипажи: карета полуторная, двѣ полуширмаки съ дышломъ и оглоблями, тюльбери, сани четырехъстные, обитыя трипомъ и двое саней одиночныхъ, все они новыя; видѣть можно у харьковскаго моста, въ каретномъ ряду Кузнецова, лавка Щеглева. (208)—5.

16) Продается мало-поддержаный биліардъ, въ д. Чистяковыхъ, на 3 этажѣ. (52)—3

ВЪ ХАРЬКОВѢ,

въ Слесаревскомъ переулкѣ, (съ Московской улицы) въ домѣ Кнепфера

МОСКОВСКАЯ КРАСИЛЬНЯ ВИШНИ.

Принимая въ краску шелковыя и шерстяныя матеріи, сукно и бархатъ во всѣ цвета и въ чистку матеріи всѣхъ цветовъ и бѣлые, матеріи для мебели и драпировокъ чистятся и отдѣлываются за-ново и перекрашиваются полъ цветъ комнатныхъ обоевъ и всѣхъ другихъ цветовъ.

Въ настоящее время заведение мое имѣетъ много улучшений посредствомъ пріобрѣтеній мною новѣйшихъ машинъ и проч. принадлежностей, что даетъ мнѣ возможность по умѣренной ценѣ исполнять заказы въ лучшемъ видѣ. (373)—4.

Г. Виннинъ.

18) Дама, имѣющая дипломъ С.-Петербург. универ., знающая музыку, принимаетъ дѣтей для приготовленія въ казенные или частные заведенія; у неї—же можно помѣстить дѣтей, учащихся въ женск. гимназіи. Домъ Линтварева, б. Киреитова на мало-Сумской.

(184)—3.

19) Въ заведеніи Бутенопъ, у Михайловской церкви, продаются зеркала и мебель. (60) 3.